

Život nakon rimokatoličkog svećeništva

Doduše nije mi lako govoriti o mnogim godinama tijekom kojih sam bio članom, štoviše svećenikom, Rimokatoličke crkve, ali znam da je to važno. Na to me ohrabruju i riječi apostola Pavla: *No u svemu tome smo više negoli pobjednici po onomu koji nas je uzljubio* (Poslanica Rimljanima 8,37).

Moji roditelji su se u svojoj mladosti obratili na katolicizam. Tako sam se ja rodio u obitelj koja je savjesno slijedila ono što je papa zahtijevao od dobrih i vjernih katolika. Nikada nijedna od njegovih objava nije smatrana upitnom, pa ni tada kada bi pojedini član obitelji patio pod teretom religijskih pravila i pritom izgubio životnu radost. Mi smo bili odgajani toliko naglašeno katolički da gotovo nisam ni primjećivao da postoje i druge vjeroispovijesti. Još se uvijek sjećam kako me jedne nedjelje jedna školska kolegica moje majke odvela u njezinu crkvu. U okvirima anglikanske crkve ta mjesna crkvena zajednica spadala je u osobito tradicionalno krilo naklonjeno Rimu.

Kod kuće sam upitao roditelje zašto i mi ne odlazimo u tu crkvu, jer to ispada jedno te isto. Kao što je bilo za očekivati, nisam dobio nikakav odgovor. Ta što bi dječčić od samo osam godina mogao razumjeti u pogledu toga? Tako sam svu mladost proveo u Katoličkoj crkvi i potom mnoge godine kao odrastao služio u njoj u svojstvu svećenika.

Kao dijete smatrao sam da je “vjerovati” isto što i “postupati ispravno” – primjerice, ići svake nedjelje na misu i dati kao milodar dio svojega džeparca. I posjet svećenika našoj kući, kada je jednom moj otac bio bolestan, povezalo me s “vjerom”. Ustvari je to bio njegov jedini posjet nama u šest godina otkad smo bili u njegovoj župi. Ni u slijedećih petnaest godina, tijekom kojih smo živjeli na jednom drugom mjestu, nije k nama svratio nijedan svećenik. Takvo što u potpunosti ruši velik mit o tome da katolički duhovnici savjesno i redovito skrbe za svoje stado!

Jedno drugo područje religijskog odgoja bila je škola. Gotovo polovicu svojeg školovanja proveo sam u jednoj katoličkoj školi. Od svoje trinaeste do osamnaeste godine pohađao sam privatni internat u grofoviji Somerset, kojim su upravljali benediktinski redovnici. U obje škole “vjerovanjem” se smatralo “ispravno postupanje”. Dobri katolici među nama nedjeljom su odlazili na misu, a petkom na bogoslužje tijekom kojega se štovala prikaznica (monstranca). Oni koji su bili vrlo dobri katolici bili su ministranti ili su pjevali u crkvenom zboru. Oni lošiji među nama u takvim bi trenucima “isparili”. Nalazili smo da je smislenije istraživati obližnji brežuljak i od toga nas nije mogao odvratiti ni vjetar ni loše vrijeme.

Pritisak na to da se prilagodimo i ispunimo očekivanja bio je silan. Učitelji su se vozili naokolo u svojim automobilima tražeći učenike koji su zanemarivali svoju dužnost. I kolege iz razreda bi se prema nama ponašali kao prema smeću ili bi nas, kada bi nas pronašli, ocrnjivali pred voditeljima škole.

Bilo je i drugih vedrih i šaljivih trenutaka, primjerice onaj kada smo jednom jedan zloglasan “freneter” i ja, kao jedini od starijih učenika prisutnih na bogoslužju, na veliko zaprepaštenje učenika i učitelja, nakon mise ispratili iz crkvene zgrade sve preostale posjetitelje.

Ta škola (Downside School) ostavila je i jedan pozitivan trag u mojem životu: stekao sam osjećaj za to da vjera nije nešto neosobno. Ne znam jesu li učitelji tu činjenicu iznijeli namjerno ili nisu, ali mi je ona uvelike pomogla u kasnijem životu. Za “O” razinu (školski ispit za učenike stare šesnaest godina) u jednom smo predmetu proučavali Markovo evanđelje. Više se ne mogu dobro sjetiti, ali čini mi se da tu biblijsku knjigu nismo proučavali pomoću povijesno-kritičke metode, koja je vrlo omiljena u Katoličkoj crkvi, nego na takav način da smo bili potaknuti istražiti što stvarno stoji u tekstu. Do dana u koji sam napustio Katoličku crkvu nikada ponovno nisam bio potican na to da Bibliji pristupam na tako izravan način! Ono što mi je bilo predano bio je rimokatolički nauk sa svim svojim nebiblijskim tumačenjima, ali kada sam napustio tu školu postalo mi je na prekrasan način – i to možda samo meni – jasno dvoje:

moгу razgovarati osobno s Bogom i Sveto pismo sadrži istinu. No svejedno sam ostao odani katolik.

Mnogi čitatelji će to teško shvatiti, osobito oni koji nikada nisu bili katolici. Takvima želim reći da između katolicizma i židovstva postoje neke sličnosti. I u jednom i u drugom pripadnost nije samo stvar vjeroispovijesti, nego više način življenja. Od samog svog djetinjstva bio sam uronjen u katoličanstvo, tako da mi nije ni palo na um da bi se moglo vjerovati i drugačije. Premda smo na satovima povijesti temeljito proučavali reformaciju i protureformaciju na europskom kontinentu, nisam mogao ni zamisliti da u našoj vlastitoj zemlji, u Velikoj Britaniji, ima ljudi koji ne razmišljaju kao rimokatolici. Bilo to namjerno ili ne, bio sam odgojen prema shvaćanju da se u pojedine vjerske skupine u ovoj zemlji jedne od drugih razlikuju samo po svojim osobitim načinima i vanjštinom.

Pozvan na služenje

Nikada nisam došao na misao da ću jednoga dana služiti Bogu kao zaređeni svećenik, i još manje sam si mogao zamisliti da ću kasnije putem jednostavnog obraćenja i vjere ući u zajedništvo s Bogom. Biti vjeran za mene je značilo biti katoličkog uvjerenja, a biti katoličkog uvjerenja značilo je redovito odlaziti na nedjeljnu misu, odnosno "biti dobar". Nedugo prije negoli sam napunio šesnaest godina doživio sam nešto što sam si protumačio kao jasan i razgovijetan poziv u službu za Boga, a kako nisam znao ništa drugo osim Rimokatoličke crkve, taj poziv značio mi je služiti Bogu upravo u toj crkvi. Utisak u pogledu tog Božjeg poziva još je bio pojačan u meni kada sam idućeg dana saznao za smrt pape Pavla VI.

Uvjerenje da me pozvao Bog pojačalo je moja nastojanja da u svakom pogledu djelujem ispravno. Posjećivao sam brojne takozvane izborne konferencije koje je organizirala plymuthska biskupija i koje su služile za izbor prikladnih kandidata za svećeničku službu. Na tim skupovima sam imao prigodu razgovarati s različitim svećenicima. Čitao sam knjige o svećeničkoj službi, sklapao poznanstva s mjesnim župnim svećenicima i redovito odlazio na sakrament ispovijedi, premda nikada nisam razumio njezin smisao i ispovje-

daonica me ispunjavala stravom. Sudjelovao sam i u drugim bogoslužnim činima, kao što je štovanje prikaznice, obilaženje križnoga puta i moljenje krunice. Ništa od toga nije mi donijelo duhovno razumijevanje, nego je samo povećalo teret na mojem srcu. Bilo mi je kao Martinu Lutheru, koji je, kao što sam kasnije saznao, također bio to potišteniji što se više putem različitih djela i postupaka pokušavao približiti Bogu. Najviše smisla bilo je u “Postajama križnoga puta”, jer su one bile otvoreno povezane s putem Gospodina Isusa Krista do Njegove smrti na križu; ali velik naglasak na liturgiji i nebiblijskim elementima, koje je Rimokatolička crkva unijela u priču o Isusovu trpljenju, razarao je u meni zanimanje za to da dublje razmišljam o Križu. Ti su mi obredi bili opterećenje već kao pukom sudioniku, a kada sam ih kasnije i sâm morao provoditi nije bilo ni malo bolje. Jest, došlo je do toga da se u meni na temelju svega toga razvila mržnja protiv klanjanja Bogu!

Prisjetim li se unatrag svojeg života, moram zaključiti da sam, ustvari, neprestano bio u sukobu s nebiblijskim naucima i bogoslužnim oblicima Katoličke crkve. Da sam ranije na neki način došao u dodir s Božjom riječju, već bih tada navrat-nanos napustio Katoličku crkvu. Budući da sam bio skroz-naskroz uvjereni katolik, Božje izjave u Njegovoj Riječi uopće nisam opažao. Ispalo je da je, dok je Bog tijekom čitavog mogeg djetinjstva i mladosti pružao svoju ruku nada mnom, gusti oblak katoličke indoktrinacije zamagljavao moj pogled u pogledu toga.

U sjemeništu

Biskup Plymoutha izabrao me za svećenički poziv pa smo utanačili da se upišem u sjemenište i školujem se za svećenika. Početkom rujna 1980. godine stupio sam u Sjemenište Svetog Ivana u mjestu Womersh nedaleko grada Guildforda u pokrajini Surrey. Imao sam velike dvojbe u pogledu toga je li Božja volja da s tek osamnaest godina počnem s tom izobrazbom. Gotovo sam još bio dijete, ali me Katolička crkva smatrala dovoljno starim! Početna iskustva bila su mi grozna. Nisam poznavao nijednog od polaznika, osim jednog osamnaestgodišnjaka iz Plymoutha, koji je bio nezreo jednako kao

i ja. Budući da se nitko nije potrudio pokazati kako doći do kapele, trebalo mi je tri dana dok je nisam našao. Naprotiv, gdje je knjižnica i koliko je ona važna bilo mi je naglašeno na osobit način.

Svakodnevnica u sjemeništu bila je ispunjena nastavom, ispitima i prikupljanjem informacija. Nikada nas se nije stvarno poticalo na to da vodimo duhovan život. Jednom je jedan od sjemeništarca bio prisiljen prekinuti školovanje zbog toga što nije dovoljno dobro uspio udovoljiti akademskim zahtjevima. Jedan drugi je na to primijetio: “Što se pak tiče duhovnog hoda, on je bio daleko ispred nas ostalih.”

Izgledalo je da se vrijednim smatralo samo ono što je vidljivo. Trebalo se pokazati koliko si dobar i putem odgovarajućih djela trebalo je dokazati koliko si prikladan za to da budeš katolički svećenik. Ja sam već bio prikupio neke pozitivne ocjene zato što sam nekoliko godina tijekom svojeg školovanja pomagao u sakristiji. Ondje se pripremala sva odjeća i sve što je bilo potrebno za različite obrede i rituale, za što Katolička crkva tvrdi da je nezaobilazno. Bilo je kao da je netko naglavce postavio Božje riječi iz Jakovljeve poslanice 2,14-18 i rekao: “Mi ne marimo za vjeru, nego su djela (sjemeništarca) ono što pokazuje je li on prikladan ili nije.”

Nikada nas nitko nije pitao za našu vjeru niti pak za to možemo li je potvrditi Svetim pismom. Ono što je bilo rečeno na predavanjima morali smo kao nauk Rimokatoličke crkve prihvatiti s vjerom – a tko se s time nije slagao, mogao je otići! O tome nije bilo nikakve rasprave. Nije nas se poticalo na to da na bogoslužju sjedimo s otvorenom Biblijom i provjeravamo ono što smo čuli. U predavanjima o Bibliji govorilo se o različitim teorijama liberalne teologije, koje biblijske tekstove dijele na veći broj izvora i razdoblja nastanka. Uvijek iznova pozivalo se na Bultmanna, poznatog teologa takozvane “demitizacije”, koji je poricao čudesna božanska djela opisana u Novom zavjetu. Nikada nije bila spomenuta ni mogućnost da bi Sveto pismo bilo činjenično ispravno, a kamoli da bi moglo biti nepogrešivo. Izgledalo je kao da u Bibliji nema sljedećih riječi: *Sve Pismo je od Boga nadahnuto i korisno je za nauk, za uvjeravanje, za popravljavanje, za odgajanje u pravednosti: da čovjek Bož-*

ji bude savršen, posve opremljen za svako dobro djelo (2. Poslanica Timoteju 3,16-17).

U doba kada sam bio u sjemeništu nisam se nimalo približio Bogu i, iskreno rečeno, nisam za Njim tragao ni nekoliko godina nakon toga. Umjesto da nas se za zadaće koje smo trebali izvršavati kao svećenici pripremi proučavanjem Božje riječi, sjemenište nije bilo ništa više negoli nekakva prepona koju je trebalo preskočiti prije negoli se počne s praktičnim svećeničkim radom u nekoj župi. Nije me se obrazovalo za to da budem pastor, pastir, služitelj ili propovjednik, nego više kao “administrator” i “moderator”, to jest “upravitelj” i “nadziratelj”. Prvih godina bilo je više prigoda u kojima smo mogli naučiti prenositi Evanđelje drugima, no nismo. Jednom smo na prostoru sjemeništa vodili susret za mladež biskupija Arundel i Brighton. No prigodu za prenošenje biblijskih istina smo propustili. Umjesto toga došlo je do sukoba, zato što su neki od sjemeništara imali nešto protiv “suvremene” glazbe koja je svirana tijekom završne mise. Kleknuli su na galeriji na kojoj su se nalazile orgulje i molili krunicu, dok se ispod galerije nastavljala misa. No to nije bilo dovoljno. Budući da se pričest obavljala s kruhom umjesto hostijama, po svršetku mise sišli su u kapelu te puzeći po podu tražili mrvice kruha koje su možda popadale po podu. Sviđa li se takvo ponašanje Bogu? Postupa li ljubav na taj način? Nasuprot tome doživljaju postavljam riječi apostola Ivana: *Mi znamo da smo prešli iz smrti u život, zato što ljubimo braću. Onaj tko ne ljubi svoga brata, ostaje u smrti* (1. Ivanova poslanica 3,14). Pitam se kako ti ljudi, koji su tobože bili pripravnici služiti Bogu, nisu nimalo marili za taj biblijski redak.

No ono što je meni ostalo najtragičnije jest posrednička vrijednost i prostor koji je nasilno zauzeo rimokatolički nauk. Primjerice, kada smo proučavali euharistiju (pričest) i nebiblijski rimokatolički nauk o transspustancijaciji (pretvorbi), temelj našeg proučavanja nije bilo Sveto pismo, nego filozofija. Ja sam razumio većinu onoga što nas se učilo tih godina, dok je to mnogima od mojih kolega u sjemeništu ostalo zagonetkom. Ni učitelji ni sjemeništarcari nisu bili svjesni toga da filozofija nije božanska nego ljudska mudrost

i da ona nema nikakve veze s Božjom riječju, kao što je pisano: “*Jer moje misli nisu vaše misli, niti su vaši putovi moji putovi*”, govori *GOSPODIN* (Izaija 55,8).

Posrednička vrijednost Biblije

S nekim osobama smo uvježbavali kako voditi ispovijed, ali svih pet godina provedenih u sjemeništu nisam nijednom propovijedao, bilo to u svrhu uvježbavanja ili na nekom bogoslužju! Nikada nismo razmišljali o tome s kojim smo pravom ljudima govorili da ne mogu sami razgovarati s Bogom i s kojim pravom im nismo govorili da samo Bog ima moć opraštati grijeh. Kao samo po sebi razumljivo, pogrešno smo upotrebljavali dvadeset i treći redak dvadesetog poglavlja Ivanovog evanđelja te se uvježbavali za to da djelujemo kao zid između Boga i ljudi: kao da Pavao nikada Rimljanima nije napisao što je Gospodin Isus učinio i što čini: *Jer time što je umro, umro je grijehu jedanput zauvijek, a time što živi, živi Bogu. Tako i vi smatrajte sebe mrtvima grijehu, a živima Bogu po Kristu Isusu, Gospodinu našem* (Poslanica Rimljanima 6,10.11).

Nismo se obazirali ni na ono što je u Poslanici Hebrejima 7,27 povijesno o Gospodinu Isusu, *koji ne treba danomice, kao ti veliki svećenici, najprije prinostiti žrtve za vlastite grijeh, a potom za grijeh naroda: jer je to učinio jedanput zauvijek prinijevši samoga sebe*. Jednostavno se nisu ozbiljno uzimale riječi Svetoga pisma, jer su značajne bile samo riječi i propisi Katoličke crkve.

Taj nebiblijski stav utjecao je i na naš odnos s drugim kršćanima koje smo susretali. Primjerice, bila je jedna izvrsna učiteljica koja je predavala glasovne vježbe i govornišтво. Bila je već ostarjela i umrla je u trećoj ili četvrtoj godini mojeg školovanja. Neki sjemeništarci sudjelovali su u pogrebnoj svečanosti u mjesnoj crkvi. Kada su se vratili s pogreba bavili su se samo jednom temom, naime time što u prostoriji crkve nije bilo nijedne svijeće. Nisu bili slušali ono što se propovijedalo, nego su vidjeli samo to što je, po njihovom mišljenju, bilo pogrešno urađeno.

Ili pak se prisjetim toga kako je bila pozvana supruga nekog anglikanskog vikara, katolkinja, da govori o životu u religijski mješo-

vitom braku. Pitanja i primjedbe sjemeništara nisu se odnosila na sukobe u pogledu vjerskog nauka, do kojih je moglo doći među takvim supružnicima, nego je žestoko negodovanje izazvala samo činjenica što ta žena svake druge nedjelje odlazi sa suprugom u crkvu njegove vjeroispovijesti. Kao dobra katolkinja morala je svake nedjelje pohađati katoličku crkvu.

Jednom sam na trenutak bio upoznao istinsko lice Katoličke crkve – lice jedne svjetovne organizacije koja svoje svjetovne ciljeve skriva pod krinkom religije. Jedan od studenata koji je netom bio zaređen za đakona odjedanput više nije bio u sjemeništu. Imao je dvojbe u pogledu nauka o transsupstancijaciji, to jest o pretvorbi, pa je proučio sve retke koji se tiču te teme (Matejevo evanđelje 26,26-29, Markovo evanđelje 14,22-25, Lukino evanđelje 22,14-20, 1. Poslanica Korinćanima 11,17-34 i ostala mjesta). Putem svojeg osobnog proučavanja Biblije uvidio je da u Bibliji piše nešto sasvim drugo negoli ono što naučava Katolička crkva i što su mu nastojali usaditi njegovi profesori. U roku od dva dana bio je izbačen iz sjemeništa, vjerojatno zato da se mi ostali ne bismo zarazili “dvojnim zlom” Svetoga pisma i Svetoga Duha. Neki od naših kolega nisu to mogli vjerovati pa su počeli širiti ružne priče – ali ne o sablažnjivom načinu na koji se postupilo s njim, nego o njemu samom! Što se mene tiče, ja bih bio rado porazgovarao s njim, no nestao je tako brzo da uopće nisam imao prigodu za to. Bilo mi ga je žao i suosjećao sam s njim, jer ni ja nikada nisam istinski prihvatio nauku o transsupstancijaciji (pa ni kasnije). Nadam se da je taj odvažan čovjek jednoga dana upoznao Krista i molim se za to da on danas propovijeda Božju riječ.

Dostojanstvo s kojim je taj kolega podnio posljedice svojeg uvjerenja, i nepravda koju je doživio od vodstva škole, gotovo je i mene navelo na to da napustim rimokatolički način življenja i tiraniju koju je ta crkva provodila nada mnom. No nažalost – i to pišem bolnoga srca – tada još nisam u potpunosti razumio istinu. Riječi proroka Izaije, koje je bio naveo Isus, odnosio se na mene kao i na svu moju okolinu: *Ovaj mi narod pristupa svojim ustima i usnama me časti, ali im je srce daleko od mene. Ali uzalud me štiju nau-*

čavajuci kao nauke zapovijedi ljudske (Matejevo evanđelje 15,8-9). Time ne osuđujem, i to bih htio naglasiti, zavedene pojedince, nego rimokatoličku instituciju, koja svoje lažne dogme širi iako vodstvo te crkve zna točno da su biblijski neodržive.

U službi

U rujnu 1986. godine zaređen sam za svećenika u Crkvi svetoga srca u Paigntonu. U svemu sam služio Rimokatoličkoj crkvi godinu dana kao đakon, a zatim otprilike sedam godina kao svećenik. Tijekom tog razdoblja radio sam u raznim župama u pokrajinama Dorset i Devon te pritom susreo mnoge dobronamjerne ljude koji su na tragičan način bili zavedeni nametnutim nebiblijskim naucima.

Godinu dana proveo sam u Paigntonu u Devonu služeći kao đakon. To je ljetovalište na "engleskoj rivijeri", gdje se ljeti zbog brojnih posjetitelja održavao veći broj misa. Ondje je počela unutarinja borba, koja se odvijala u meni sve vrijeme tijekom moje službe. Što je točno bio moj problem uspio sam shvatiti tek tada kada sam napustio Rimsku crkvu: jednostavno, nisam svoja osobna vjerovanja uspio uskladiti s dužnostima koje sam trebao obavljati kao svećenik.

U Paigntonu se moja glavna zadaća sastojala od toga da nedjeljom i tijekom tjedna slavim misu i nosim hostiju starijim ljudima i bolesnicima koji nisu mogli napustiti svoju kuću. Budući da mi je kao đakonu bilo dopušteno krstiti, na posljetku su mi prepuštena mnoga krštenja, koja su se održavala nedjeljom poslije podne kada je crkvena zgrada bila zatvorena za turiste. Do neke sam mjere počeo uviđati da ti obredni postupci uopće nisu prikladni za širenje Evanđelja. Osjećao sam se neispunjeno i rad mi je izgledao besmislen. Jednoga dana trebao sam održati vjeronauk dvojici dječaka, od kojih je jedan imao šest a drugi osam godina, koji su bili primljeni u osnovnu školu kao nekatolici. Potom sam ih trebao kr-

stiti. Kada sam nakon nekog vremena časnoj sestri koja je upravljala školom rekao da nema smisla krstiti ta dva dječaka, zato što oni ne mogu shvatiti ništa o Bogu i ne žele ni slušati moje pouke, ona je pobjesnjela. Obojicu je primila u školu pod uvjetom da se krste u Rimokatoličku crkvu (naglašavam sljedeće: da se krste u Crkvu, a ne kao kršćani!). Nikoga nije zanimalo imaju li ta djeca vjeru i kao da nikome nije bilo važno to da priznaju Boga, nego im je bilo stalo samo do toga da “učine ono što je ispravno”, to jest da ih izvanjski učine katolicima.

Loše opremljen

Sve me to zbunjivalo i tjeralo me na put koji me postupno odvodio od Rimske crkve. Usto sam imao nekih teškoća s pomoćnim propovjedniku u Paigntonu. Njegov stav i njegovo ponašanje me uznemirivalo. Povremeno me čak znao javno poniziti tijekom bogoslužja. Nije me osobito iznenadilo to što sam kasnije saznao da je bio osuđivan za pedofiliju i da je neke od svojih prekršaja bio počinio upravo tada kada smo zajedno radili u Paigntonu. Ustroj prema kojemu je uređena rimokatolička župa nije mi pružao nikakvu mogućnost ili pak me ohrabrio na to da ikome povjerim svoja strahovanja. Nismo bili ni upoznati sa svojim odgovornostima koje smo imali u pogledu tjelesne dobrobiti kako djece tako i odraslih koji su bili pod našom duhovnom paskom.

Uzevši da nisam imao samo osobnu odbojnost protiv toga čovjeka, nego i sasvim stvaran uvid u njegovo nemoralno i nekršćansko postupanje, nisam uopće znao kome bih se mogao obratiti. I, što je još gore, nisam imao potrebno poznavanje Biblije da bih znao na koji bih se način trebao ponašati. Nitko mi nije rekao da je Biblija Božje otkrivenje i nepogrešiv putokaz, kao što je Pavao napisao Timoteju: *Sve Pismo je od Boga nadahnuto i korisno je za nauk, za uvjeravanje, za popravljavanje, za odgajanje u pravednosti: da čovjek Božji bude savršen, posve opremljen za svako dobro djelo* (2. Poslanica Timoteju 3,16.17). No ja sam posve neopremljen tumarao svijetom u zabludi i nisam ni znao za pomoć koju mi je Bog mogao dati u to teško doba.

Stoga navucite na sebe svu bojnu opremu Božju da se možete oduprijeti u zli dan i, kada sve obavite, stajati. Stojte bokova opasnih istinom, i s oklopom pravednosti na sebi, i nogu obuvenih u spremnost za evanđelje mira. Iznad svega, prihvatite štitić vjere, kojim ćete moći ugasiti sve goruće strijele zloga. I uzmite kacigu spasenja i mač Duha, to jest riječ Božju. Sa svakorsnom molitvom i iskanjem molite u svakoj prigodi u Duhu, i bdijte sa svom ustrajnošću i iskanjem za sve svete (Poslanica Efežanima 6,13-18).

Druge zadaće, iste potrebe

U svim župama u kojima sam služio imao sam isto iskustvo. Premda je – prema ljudskim mjerilima – posvuda bilo dobrih ljudi, nikada me nitko nije upućivao na Sveto pismo niti poticao na to da tragam za spasenjem i mudrošću u svakodnevnom življenju. Tri sam godine proveo u mjestu Poole, u pokrajini Dorset, no potom više nisam mogao izdržati sumnje koje su me razdirale i muke koje su me snašle. Uvijek iznova dok sam vršio svoje dužnosti u toj crkvi molio sam Boga da mi dade odgovor u pogledu sukoba u mojojnutrini. No odgovor nije stizao – jer je već dugo bio tu, samo sam ga trebao tražiti u Božjoj riječi! Umjesto toga zatražio sam premještaj pa sam premješten u katedralu grada Plymutha, gdje sam teško patio pod tamošnjim upraviteljem, u čijim je očima nešto vrijedilo samo ispunjavanje dužnosti.

Taj čovjek, koji je u ime biskupa upravljao katedralom, toliko me kritizirao i tlačio da sam se jednoga dana oprostio s Katoličkom crkvom. No ne znajući ni za koje drugo mjesto na kojem bih mogao tragati za odgovorima, nakon nekoliko tjedana vratio sam se u kralo crkve. Najprije sam neko vrijeme živio u kući nekog katolika svoje župe koji mi je bio voljan pomoći, a zatim sam se povukao u samostan Downside Abbey da ondje provedem neko vrijeme u tišini i duhovnom preusmjeravanju. Premda su ljudi ondje svi bili vrlo ljubazni i usprkos tome što je opat odvojio vrijeme za mene, svejedno mi nisu nimalo pomogli – jer na moja goruća pitanja nisu odgovarali s Biblijom u ruci. Kada sam se ponovno osjetio sposobnim sla-

viti crkvene obrede to je protumačeno kao pokazatelj da sam duhovno obnovljen. Vratio sam se u katedralu, gdje su zastrašivanja i kritiziranje mogeg predstojnika pojačale moju odlučnost, ali nisu poticala moje prepoznavanje istine. Nedugo nakon toga je taj upravitelj s pretjeranim osjećajem za dužnost sâm sebe odveo u ozbiljne zdravstvene teškoće te na posljertku bio premješten u Cornwall.

Budući da sam ja bio jedini službujući svećenik u toj katedrali, na mene su prenesene dužnosti upravitelja. (Jednome od dvojice mojih susvećenika bilo je već preko osamdeset godina, a drugi je imao dodatne dužnosti kao bolnički kapelan i patio je od alkoholizma.) Jedna od prvih odluka koje sam donio jasno je pokazivala što mišlim o Rimskoj crkvi i o njezinim naucima. Jutarnju misu koja se održavala srijedom u šest sati pohađale su samo dvije osobe, od kojih je jedna jednako tako mogla doći na kasniju misu. Kako nisam vjerovao da je misa djelotvornija što se češće slavi, obavijestio sam tu dvojicu svojih kolega da je ukidam. Obojica su se žalila, no samo tako dugo dok ih nisam upitao koji bi od njih bio spreman preuzeti vođenje te ranojutarnje mise.

Tako je od tada u katedrali te župe održavano još samo pet misa dnevno! Da sam se u to doba obazirao na ono što je zapisano u desetom poglavlju poslanice Hebrejima, od jedanaestoga do četrnaestoga retka, shvatio bih zašto ja, usprkos svemu, još nemam mir i u čemu je zabluda Rimske crkve u pogledu mise. Na tome mjestu piše: *I svaki svećenik stoji svakodnevno vršeći bogoslužje i učestalo prinosi iste žrtve, koje nikada ne mogu ukloniti grijeha; a on, prinijevši samo jednu žrtvu za grijeha zauvijek, sjede zdesna Bogu iščekujući otada dok se njegove neprijatelje položi za podnožje njegovim nogama. Jer jednim prinosom on je zauvijek usavršio one koji su posvećeni.*

Nije slučajno što se tijekom naše izobrazbe poslanicu Hebrejima uvijek prikazivalo kao ne baš vjerodostojnu. Manje ili više nam je bilo rečeno da tu biblijsku knjigu ne bismo trebali smatrati previše važnom. Nije ni čudo! Ako ne želiš da netko spozna istinu, najbolji način je da u njemu izazoveš strah od nje.

Netom navedeni biblijski redci ustvari su uključeni u trogodišnji plan koji je Rimskakrka odredila za čitanje tijekom misa, naime da ih se čita trideset i treće nedjelje od godine B. Ali kada te nedjelje svake treće godine svećenik stvarno pročita taj biblijski odjeljak, usuđujem se sumnjati u to da će ga nastojati protumačiti. U crkvenoj tradiciji nije uobičajeno propovijedati samo o nekom biblijskom tekstu. Svećenik će si odabrati neku temu koja manje-više proizlazi iz biblijskog teksta ili će govoriti o nečem što se upravo događa, primjerice o vjenčanju ili pak o nekoj rimokatoličkoj dogmi. No Bog je taj odjeljak umetnuo na tome mjestu i stoga postoji nada da će ga neki svećenik naći, proučiti i na temelju njega propovijedati.

Približio se moj odlazak

Nakon spomenute katedrale, moje sljedeće radno mjesto bilo je u maloj župi Sv. Tome Mora, u predgrađu grada Plymoutha. Bilo je to veliko i gusto naseljeno područje, ali je vrlo malo ljudi dolazilo u crkvu. Ondje sam po prvi put kao svećenik samostalno bio odgovoran za župu. I po prvi put počeo sam razmišljati samostalno i postupati prema vlastitoj savjesti – premda mi je, istodobno, Sveti Duh, koji tom savješću upravlja, još uvijek bio nepoznat.

Tijekom tri kratke godine uveo sam mnoge promjene, to jest iz temelja sam preoblikovao postupke i ono što je ta crkva nudila. Isповijed se provodila samo “na zahtjev”, jer – budimo iskreni – tko dolazi u crkvu i zahtijeva da ga se ispovjedi?! Župa, koja je ranije bila uređena vrlo rimokatolički, poprimila je oblik koji su mogle priznati i druge denominacije. Oltar je još uvijek bio oltar a ne običan stol, ali je spušten s povišenog položaja i pojednostavljen. Drvena propovjedaonica što se nalazila visoko na zidu zamijenjena je uočljivom kamenom propovjedaonicom postavljenom nasred crkvene dvorane. Idolski kip Marije uklonjen je iz crkvenoga kora i postavljen kod ulaza. Tabernakul, to jest svetohranište, u kojemu se čuvala i štovala posvećena hostija, dao sam premjestiti iz crkvene dvorane u jednu sporednu kapelu. U velikoj sam mjeri zanemario propise o raznobojnoj misnoj opravi i ogrtačima namijenjenim različitim razdobljima crkvene godine i blagdanima.

Jedna od najvećih promjena koje sam poduzeo odnosila se na ono što je sastavni dio rimokatoličke liturgije, naime na “štovanje križa”, koje spada u liturgiju koja se provodi uoči Uskrsa, na Veliki petak, a za što se ne mari u većini župa diljem svijeta. Obratite osobitu pozornost na riječ “križ”. U većini rimokatoličkih crkava štuje se raspelo, premda liturgija za to štovanje zahtijeva prazan križ (iako i štovanje takvog predmeta još uvijek nije ništa drugo doli idolopoklonstvo).

Odbijao sam služiti se raspelom te sam za liturgiju Velikog petka umjesto njega dao postaviti prazan križ, jer me uznemirivala misao da bi sudionici bogoslužja mogli ljubiti noge kipa koji je prikovan na raspelu. Budući da nisu svi bili zadovoljni promjenama u pogledu svojih ustaljenih obreda – kao ni u pogledu promjena u crkvenoj dvorani – do mene su doprli mnogi komentari i pritužbe. Usprkos svemu tome, neprestano se povećavao broj crkvenih polaznika, što sam ja pripisivao samo Gospodinu. *Jer ne bih se usudio govoriti o nečemu što Krist nije po meni učinio* (Poslanica Rimljanima 15,18).

Kada se danas osvrnem na to, razumijem zašto sam tijekom službe u toj župi još uvijek imao toliko nutarnjih sukoba. Usprkos mnogih malih pokazatelja koji su moj put trebali voditi u drugom pravcu, još uvijek nisam prepoznavao pravi korijen problema sadržan unutar rimokatoličkog sustava. Tijekom te tri godine što sam u toj župi služio u skladu sa svojim znanjem i savješću, nije se povećala samo crkvena zajednica nego i moj nemir. Nisam mogao shvatiti zašto se usprkos svemu uspjehu osjećam tako prazan. Članovima crkve govorio sam o Božjoj moći, no sâm je u Rimskoj crkvi nisam nazirao. Bio sam kao “objeljeni grob”: imao sam vanjsko obličje pobožnosti, ali me još uvijek izgrizao grijeh i krivnja. Nisam imao pojma je li to što sam činio bilo ispravno, i što sam više činio to što mi je bilo naloženo, to više je u meni rasla sumnja. *Ja o vama, pismonožci i farizeji, licemjeri! jer ste nalik objeljenim grobovima koji izvana izgledaju prekrasno, a iznutra su puni mrtvačkih kostiju i sve nečistoće* (Matejevo evanđelje 23,27).

Napredak

Na posljetku me dvojbama ispunjena potraga za istinom počela toliko mučiti da sam odlučio napustiti Rimsku crkvu. Vodio sam razgovore s mnogima iz svoje zajednice i uvijek im davao dobronamjerne savjete, a ponekad sam nekome znao reći: “Ako je tako kako jest, tada trebaš te okolnosti ostaviti iza sebe!” Na posljetku sam, nakon jednog osobito teškog radnog dana, došao do toga da taj savjet primijenim i na sebi. Premda sam bio učinio sve što mi je bila naložila Rimaska crkva, još uvijek nisam našao Boga. Kako je to bilo moguće ako je sve što sam činio bilo ispravno? Stoga sam odlučio napustiti taj sustav. Iako ja još uvijek nisam našao Boga, On je mene već bio našao i nisam mu se više mogao odupirati! *Jer Sin čovječji je došao potražiti i spasiti ono što je izgubljeno* (Lukino evanđelje 19,10).

I drugi bi mogli govoriti o teškoćama koje nastupe kada se napušta Rimaska crkva, tako da ni ja nisam bio iznimka. Kada sam išao k biskupu da mu iznesem svoju odluku, bilo mi je važno da to učinim u pratnji kolege svećenika koji je imao razumijevanje za mene. To se pokazalo kao vrlo mudro, jer me biskup htio uvjeriti da sam izgubio razum i da me treba poslati u jedan samostan u kojemu se “dovodi u red” smetene svećenike. Da sam pritom bio sâm, vjerojatno bi izvršio toliki pritisak na mene da bih odustao, ali zahvaljujući Božjoj pomoći i vodstvu nije došlo do toga. Nakon pet dana napustio sam crkvenu zgradu. Ne znam je li netko pročitao oprostajno pismo koje sam u župnom uredu ostavio članovima crkvene zajednice. Moglo bi nekome pasti na pamet da i on postupi kao što sam ja!

Pad u prazninu

Jedino što sam primio od biskupije bio je predujam za jednu namještenu sobicu – nikakva pomoć, nikakav savjet, nikakva zahvalnost za to što sam sedam godina radio za tu crkvu. Nakon toga sam više od dvanaest mjeseci, ne snalazeći se, tumarao naokolo – bez crkve i bez da sam znao gdje ili kako da tražim istinu. I da se tada nisam potpuno srozao, još danas bih lutao amo-tamo.

Brzopleto i površno uspostavljeno prijateljstvo s igračem jedne ragbi-momčadi, s kojim još uvijek održavam vezu, odvelo me u sukob sa zakonom. Usprkos neugodnim iskustvima koje sam još trebao iskusiti, čudnovato gomilanje “slučajnosti” dovelo me do toga da iznova tragam za Božjom istinom. Prvi branitelj koji mi je dodijeljen na sudu bio je kršćanin, koji je to otvoreno priznavao. Odvjetnik je bio kršćanin. Psiholog koji je pred sudom svjedočio o mojoj zbunjenosti i depresiji bio je kršćanin. Sudac koji je donio presudu također je bio kršćanin. Svi su me oni razumjeli i podupirali me. Stoga sam poželio saznati više, no ne samo o razlozima njihova stava, nego i o tome zašto ih je Bog poslao na moj put. I tako sam počeo posjećivati različite crkvene zajednice u okolici, kako bih saznao više o vjeri. *I ja vama kažem: Ištite i dat će vam se; tražite i naći ćete; kucajte i otvorit će vam se* (Lukino evanđelje 11,9).

Gdje da nađem istinu?

Prve crkve koje sam “provjeravao” nisu zadovoljile moju provjeru, jer premda su imenom bile evanđeoske, u njima nisam čuo ništa što bi mi bilo od koristi. Otprilike pet mjeseci nakon napuštanja svećeničke službe sreo sam nekoga tko mi je savjetovao da posjetim Crkvu svetog Andrije u središtu Plymoutha. Ta crkva pripada “reformiranom krilu” Anglikanske crkve i njezini su članovi bili istinski evanđeoski kršćani. Jednostavno bogoslužje i jasna biblijska poruka privukla je moju pozornost pa sam počeo redovito odlaziti u tu crkvu. Odlazio sam u još jednu reformiranu crkvu, Crkvu svetog Leonarda u Exteru, gdje je jednako propovijedanje iz Svetoga pisma u meni dirnulo pravu žicu.

Premda sam sada znao da se odgovor nalazi u Svetom pismu, još uvijek nisam našao Krista. To se čudo zbilo tijekom 1995. godine i to u dva koraka u dva gotovo uzastopna dana i pod sasvim različitim okolnostima.

Prvi korak zbio se tijekom šetnje s Gerardinom, djevojkom s kojom sam pohađao tečaj za društveni rad, koji sam bio upisao na sveučilištu. Dok smo šetali očaravajućim iskonskim krajolikom Dartmoora raspravljali smo o vjerskim pitanjima. Poticaj za moj prvi

razgovor s Geraldinom bio je "Ichtuys", simbol ribe koji je imala na svome vozilu. Nakon toga su naši razgovori postali češći i osobniji. Bili smo na još mnogo zajedničkih izleta prije negoli smo se, na posljetku, 1996. godine vjenčali. No već tijekom tih šetnja počeo sam se suočavati s istinom i otvoreno govoriti o svemu onome što me toliko opterećivalo tijekom razdoblja kada sam bio rimokatolički svećenik. Odvažio sam se otvoreno govoriti o svojoj sumnji u euharistiju, ispovijedi svećeniku, prisilnom neženstvu (celibatu) i o mnogo toga drugoga. Po prvi put ne samo da sam se usudio spomenuti ta sporna pitanja, nego kao takve prepoznati i odbaciti zablude i nebiblijske nauke. Bio sam u stanju odbaciti zaštitni ovoj pod kojim sam se do toga trenutka skrivao. Još uvijek se sjećam osjećaja slobode koji me obuzeo kada sam – poduprt Svetim pismom – odbacio svaki od tih nauka. Uvidio sam da se oni održavaju samo uz pomoć ljudsko-filozofskih argumenata. Tek mi je tada postalo sasvim jasno da štovanje hostije u prikaznici, kao i moljenje krunice i rimokatolička marijanska teologija, nije ništa drugo doli idolopoklonstvo.

Nakon što je s mojih očiju spao tako neprovidan zastor mogao sam sve sagledati tako jasno i razgovjetno da više nije bilo ničega što bi se moglo poricati. Tog poslijepodneva nadošla mi je i istina da se Boga i otkupljenje ne može naći pomoću ljudskih argumenata i promišljanja. *Nema mudrosti ni razbora ni savjeta protiv GOSPODINA* (Izreke 21,30). Neka je hvaljeno ime Gospodinovo; i hvala mu što mi je dao svoju mudrost, koja mi je trebala za spasenje.

Do tada još uvijek nisam shvaćao svu istinu, ali više nisam bio daleko od toga. Štoviše, od Rima sam bio oslobođen samo na neki način, onako kako to nisam bio nikada prije toga. Osim toga, više nisam bio izložen nebiblijskim zahtjevima koje ta crkva nameće svojim podanicima.

Dan spoznaje

Nedugo nakon toga sastali smo se s Gerardininim bratom. On je bio propovjednik u jednoj evanđeoski ustrojenoj anglikanskoj crkvi. Bio je zadnji dan ljetnih praznika i zajednica je slavila završno

praznično okupljanje djece. Bogoslužje je namjerno bilo evangeli-
zacijske naravi i poruka je bila namijenjena onim roditeljima koji
možda još uvijek nisu bili u vjeri i koji su došli samo zbog svoje dje-
ce. Ne sjećam se svake pojedinosti njegove propovijedi, ali radilo se
o tome koliko je hitno da svaki od nas okupljenih treba Gospodina
Isusa Krista i Njegovo otkupiteljsko djelo na križu. Po svršetku bo-
goslužja bilo mi je jasno da me prihvatljivim Bogu može učiniti sa-
mo vjera u Isusa Krista i da moji grijesi mogu biti oprošteni samo
ako se u potpunosti pouzdam u Njega. Ono odlučujuće nije bila mo-
ja sposobnost shvaćanja, odnosno izbor koji bih ja donio, nego ne-
odoljivo Božje privlačenje. Nije se dogodilo ništa magično i nisam
imao nikakve veličanstvene osjećaje, ali od toga trenutka sam znao
da se u mojem životu nešto promijenilo.

Idućih tjedana posjećivali smo crkvu u Exteru. Kada smo pjeva-
li jednu pjesmu u potpunosti me obuzela stvarnost mojeg spasenja,
tako da sam od svega srca bio u stanju sa svima pjevati:

Ljubav Tvoja – čista poput snijega najčišćeg;

Ljubav Tvoja – sramotu moju oplakuje;

Ljubav Tvoja – dugove moje platila je;

O, Isuse, ljubav Tvoja.

Ljubav Tvoja –izvor života mi je;

O, Isuse, ljubav Tvoja.

U tome trenutku je moje duboko vjersko uvjerenje bilo to da su
mi putem smrti Gospodina Isusa Krista na križu bili oprošteni gri-
jesi. Svih onih godina tijekom kojih sam smatrao da oproštenje mor-
am zaraditi vlastitim djelima i takozvanim sakramentima Rimske
crkve vjerovao sam u laž. *Znamo da se čovjek ne opravdava dje-
lima Zakona, nego vjerom Isusa Krista, i mi smo povjerovali u
Krista Isusa da budemo opravdani po vjeri Kristovoj, a ne djeli-
ma Zakona: jer se djelima Zakona neće opravdati ni jedno tijelo*
(Poslanica Galaćanima 2,16).

Još dugo nakon toga sam na svakom bogoslužju bio toliko ganut
da sam plakao, ali nisu to bile suze boli, gubitka ili srdžbe, nego su-

ze oduška i radosti zbog toga što sam na posljertku shvatio ono što je Isus bio rekao za sebe: *Ja sam put, istina i život: nitko ne dolazi k Ocu, osim po meni* (Ivanovo evanđelje 14,6).

Srdačna zamolba

Danas sam sluga Evanđelja u jednoj maloj reformacijskoj zajednici vjernoj Bibliji. Propovijedam i naučavam Evanđelje kao jedini izvor vjere i životnog postupanja kršćana. Velika mi je želja da još mnogi uvide kako spase-nje možemo zadobiti jedino i samo putem Božje milosti (Poslanica Efežanima 2,8) i da samo Njegovoj milosti zahvaljujemo to što putem krvi Jaganjca, Isusa Krista, možemo biti očišćeni od svega grijeha i sve svoje krivnje. Gospodin mi je udijelio svoj blagoslov i znam da je Isus Krist moj Otkupitelj. Pokajao sam se za svoje grijeha i sada počivam u Njegovome milosrđu. Htio bih da svi oni koji pročitaju ove retke, a još nisu putem Božje milosti dovedeni do te točke, nego se još uvijek nalaze zapleteni u mreži Rimske crkve, promisle o sljedećim biblijskim redcima i mole o tome. Jer Rim će te držati podalje od Kristove istine.

Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove? Nevolja? ili tjeskoba? ili progonstvo? ili glad? ili golotinja? ili pogibao? ili mač? Kao što je pisano: "Zbog tebe nas ubijaju po sav dan; drže nas ovčama za klanje." No u svemu tome smo više negoli pobjednici po onomu koji nas je uzljubio. Jer uvjeren sam da nas ni smrt ni život, ni anđeli, ni vlasti, ni sile, ni ovo sadašnje ni ono buduće, ni visina ni dubina, niti ikoje drugo stvorenje, neće moći rastaviti od ljubavi Božje, koja je u Kristu Isusu, Gospodinu našem (Poslanica Rimljanima 8,35-39).

Dominic Stockford je trenutno pastor Crkve Kristove u Teddingtonu, u jugozapadnom dijelu Londona, u zajednici koja nastoji čvrsto držati istine Svetoga pisma. Dominik je povezan s mnogima iz Velike Britanije i Sjedinjenih Država Amerike koji poput njega vode dobar boj vjere protiv ritualizma i protiv ekumenskih udruživanja. Predsjedavatelj je organizacije “Protestant Truth Society” u Londonu. Dominik i njegova supruga imaju dvije kćeri i raduju se svemu dobru koje im je Bog iskazao.

U kolovozu 2018. godine s Dominikom smo bili u vezi putem telefona i elektronske pošte. Njegova nova adresa je *lutherkehr@gmail.com*.